

„Przedwiośnie” Żeromskiego

Stefana

Utwór „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego porusza kluczowe problemy związane z tworzeniem nowego państwa polskiego. Choć spełniły się marzenia wielu pokoleń Polaków o odzyskaniu niepodległości, pojawiły się nowe trudności: bezrobocie rosło, a ogólny kryzys gospodarczy się pogłębiał.

Tytuł „Przedwiośnie” symbolicznie nawiązuje do tej sytuacji. Przedwiośnie to pora roku odsłaniająca pozostałości zimy, brudna i szara, ale zapowiadająca najpiękniejszą porę roku – wiosnę. Podobnie powieść odnosi się do początku kształtowania się polskiej państwowości i walki o władzę, której towarzyszyły krwawo tłumione manifestacje robotnicze.

Żeromski ukazuje, że wiara w Polskę jako państwo sprawiedliwości społecznej okazała się złudzeniem. Główny bohater, Cezary Baryka, jako reprezentant całego pokolenia, poszukuje idei, która mogłaby mu przynieść sens życia. Ma do wyboru trzy propozycje, z których żadna nie okazuje się odpowiednia.

Pierwsza propozycja, mit szklanych domów, zostaje odrzucona zaraz po przekroczeniu granicy polskiej przez Cezarego. Bohater, zainspirowany marzeniami swojego ojca o „szklanej cywilizacji”, w konfrontacji z rzeczywistością odkrywa, że był to tylko mit i wytwór chorej wyobraźni umierającego ojca.

Podobnie program Szymona Gajowca – wysokiego urzędnika w Ministerstwie Skarbu, który pomagał Cezaremu urządzić się w Warszawie – okazuje się niewystarczający. Gajowiec, pisząc książkę o współczesnej i przyszłej Polsce, zlecił Cezaremu porządkowanie materiałów. Jego program zakładał stabilizację pieniądza, upowszechnienie oświaty, wzmocnienie armii, popieranie rozwoju gospodarczego państwa i zabezpieczenie

porządku publicznego. Jednak sytuacja Polski nie pozwalała na takie stopniowe przeprowadzanie reform, gdyż pojawiły się nowe problemy. Założenia Gajowca opierały się na ideologii szlacheckich demokratów z okresu zaborów, którzy, olśnieni odzyskaniem niepodległości, nie byli w stanie przewidzieć powojennej sytuacji.

Żeromski najbardziej obawiał się rewolucji społecznej i pragnął ostrzec naród przed jej konsekwencjami. Z programem bardziej radykalnym Cezary spotyka się podczas studiów, poznając Antoniego Lulka – typowego komunistę, atakującego nowo powstałe państwo polskie, tylko dlatego że było krajem kapitalistycznym. Lulek nie chciał Polski konserwatywnej, z dawnymi zaszłościami, tradycją i hierarchią. Bezkrytycznie zakochany w ideologii Lenina, wierzył, że tylko gwałtowane zmiany społeczne, burzące stary porządek, mają sens i będą w stanie stworzyć nowy, jego zdaniem sprawiedliwy świat.

Warto zauważyć, że „Przedwiośnie” to również krytyczna analiza różnych nurtów politycznych i społecznych, które wówczas kształtowały oblicze Polski. Żeromski stawia pytania o przyszłość kraju, o to, jaką drogą powinien pójść naród, by zrealizować marzenia o wolności i dobrobycie. Powieść nie daje jednoznacznych odpowiedzi, ale skłania do refleksji nad trudnymi wyborami, przed którymi stanęli Polacy w tamtym czasie.

Cezary Baryka, jako bohater poszukujący swojego miejsca w nowej rzeczywistości, staje się symbolem młodego pokolenia, które musi zmierzyć się z dziedzictwem przeszłości i wyzwaniem teraźniejszości. Jego rozczarowania i nadzieje, błędy i poszukiwania odzwierciedlają złożoność procesów społecznych i politycznych zachodzących w Polsce po odzyskaniu niepodległości.

W powieści „Przedwiośnie” Żeromski wykorzystuje również motyw walki o ideały i konfrontacji marzeń z rzeczywistością. Szklane domy, jako utopijna wizja przyszłości, symbolizują

dążenie do lepszego świata, który jednak okazuje się trudny do osiągnięcia. Konflikty między różnymi koncepcjami politycznymi, reprezentowanymi przez postaci takie jak Gajowiec i Lulek, ukazują trudność znalezienia kompromisu i wypracowania wspólnej drogi dla narodu.

W końcowej części powieści Żeromski zadaje pytanie o to, czy rewolucja jest jedyną drogą do zmiany, czy też istnieją inne sposoby na budowanie sprawiedliwego i stabilnego państwa. Cezary Baryka, mimo swoich rozterek i niepewności, symbolizuje poszukiwanie odpowiedzi na te fundamentalne pytania, które były i nadal są aktualne dla każdego społeczeństwa dążącego do poprawy swojego losu.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.